Dosarul nr. 21r-2375/24 Prima instanță : Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender
1-23080627-02-21r-04102023 Judecător : Alexandru Bogdan

D E C I Z I E
În numele Legii

07 iunie 2024 municipiul Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Marcel Juganari
Judecătorii Elena Cojocari și Ion Bulhac

examinând în ordine de recurs, fără prezența părților la proces *(în temeiul modificărilor operate la art. 447 Cod de procedură penală prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, Monitorul Oficial al R. Moldova, 104-110/447, 07.06.2003)*, recursul avocatului Serghei Costin în interesele condamnatului Plești Ivan și recursul condamnatului Plești Ivan declarate împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 20 septembrie 2023, la cererea condamnatului Plești Ivan cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal

C O N S T A T Ă

La data 06.06.2023, condamnatul Plești Ivan a înaintat în instanța de judecată cerere cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal.

În motivarea cererii, condamnatul indică că nu este de acord cu decizia comisiei penitenciarului și solicită instanței aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 Cod penal, deoarece întrunește condițiile prevăzute.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 20 septembrie 2023, s-a respins cererea condamnatului Plești Ivan cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în temeiul art. 91 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe a declarat recurs avocatul Serghei Costin în interesele condamnatului Plești Ivan prin care solicită admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 20.09.2023, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie

admisă cererea condamnatului Pleșca Ivan privitor la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în temeiul art. 91 din Codul penal.

În motivarea recursului a invocat că, condamnatul consideră că el pe parcursul mai mult de 7 ani și 6 luni executați din pedeapsa stabilită, a dovedit prin comportamentul său exemplar că a stat pe calea corijării, nu prezintă pericol pentru societate, și că pedeapsa penală și-a atins scopul. Potrivit raportului de evaluare este caracterizat pozitiv. Vina în comiterea faptei imputate a recunoscut deplin, se căiește. În cazul admiterii cererii privitor la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în conformitate cu art. 91 Cod penal, dispune de loc permanent de trai, are posibilitate de a se încadra în câmpul muncii, este căsătorit, are la întreținere 4 copii minori. Suferă de astmă și hipertensiune, iar tratamentul acordat în penitenciar este unul insuficient.

La fel, nefiind de acord cu încheierea primei instanţe a declarat recurs în termen şi condamnatul Pleşca Ivan prin care solicită casarea încheierii primei instanțe, cu aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 Cod penal.

În motivarea recursului a invocat drept temei că, și-a recunoscut vin ape deplin, regret că a săvârșit această infracțiune, are mama în etate care este bolnavă, fiind singură acasă. Are la întreținerea sa 4 copii minori. Are loc de muncă. Menționează că pe parcursul detenției a dat dovadă de un comportament pozitiv și nu are sancțiuni disciplinare. A îndeplinit programul minim de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate prin infracțiune. Cât privește încadrarea în câmpul muncii, menționează că a comunicat că de către administrația penitenciarului nr. 12 Bender nu este organizat nici un atelier pe teritoriul penitenciarului și nu este posibil de angajat în câmpul muncii, nu sunt organizate locuri de muncă.

Procedura înștiințării legale executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 12 Bender, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței prin intermediul poștei electronice fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces,

instanța conform art. 447 alin. (1) CPP a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

Colegiul penal, examinând materialele cauzei, consideră recursurile declarate nefondate și pasibil de a fi respinse, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu dispozițiile art. 449 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.

În conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal al R. Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Alin. (2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin. (3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin. (4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin. (5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin. (6) Liberarea condiționată de pedeapsă

înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceştia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin. (7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

În această ordine de idei, Colegiul Penal constată că, prin sentința Judecătoriei raionului Tușinsk a orașului Moscova din 03 iulie 2017, Plești Ivan a fost condamnat în baza articolelor 228.1 alin.3 lit. a, art. 30 alin.3, 228.1 alin.5, art. 232 alin.2 Cod penal al Fed. Ruse, cu aplicarea art. 69 alin.3 Cod penal al Fed. Ruse, definitiv la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 13 ani 6 luni.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 06 decembrie 2018, a fost acceptat transferul condamnatului Pleșca Ivan pentru executarea pedepsei pe teritoriul Republicii Moldova, considerându-se condamnat în baza articolelor 217^1 alin. (3) lit. b), art.17, 217^1 alin. (4) lit. d), art.44, 219 alin. (1) Cod penal RM, cu aplicarea art. 84 Cod penal RM, definitiv la pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 13 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 30 noiembrie 2022 în privința condamnatului Pleșca Ivan au fost aplicate prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, fiindu-i redus termenul de pedeapsă, cu 02 ani 8 luni 12 zile.

Potrivit extrasului din Procesul-verbal nr. 8 al Comisiei Penitenciarului nr.12-Bender din 29.05.2023, s-a refuzat înaintarea materialelor în instanța de judecată cu privire la posibila aplicare a art. 91 Cod penal în privința deținutului Pleșca Ivan, pe motiv că este prematură.

Totodată, conform raportului de evaluare prezentat, se confirmă că Pleșca Ivan, deși manifestă comportament pozitiv, însă acesta nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, și nici nu a participat la munci în cadrul penitenciarului.

Termenul executării pedepsei în privința condamnatului Pleșca Ivan se calculează începând cu 10.03.2016 și până la 28.12.2026, ținând cont de reducerea în urma aplicării actului de amnistie.

Prin urmare, din pedeapsa stabilită condamnatul a executat real 07 ani 06 luni și 10 zile.

În acest sens Colegiul penal conchide că potrivit alin. (1) art. 91 din Codul penal, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a

pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor privind persoana condamnatului, comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, respectarea regimului de executare, realizarea programului individual de executare a pedepsei, repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, relațiile cu alți condamnați, cu familia, prezența sancțiunilor disciplinare.

Mai mult la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată ia în calcul gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel că, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane.

Având în vedere cele menționate, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată că la moment Pleșca Ivan nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei.

Totodată, Colegiul penal relevă că, înseși datele prezentate de către administrația penitenciarului indică la faptul că, condamnatul menționat nu a realizat integral activitățile planificate în programul individual de executare al pedepsei fără ca să fie clar din care motive nu au fost acestea realizate.

În acest context, prima instanță justificat a constatat că în speță nu sunt întrunite condițiile necesare pentru ca Pleșca Ivan să beneficieze de liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen stipulată în art. 91 Cod penal.

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal notează că, instanța de fond corect a stabilit că, condamnatul, nu întrunește condițiile pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

Colegiul Penal, conchide că, în privința condamnatului pedeapsa penală nu și-a atins scopul urmărit de legea penală conform art.61 Cod penal, astfel, liberarea condiționată înainte de termen nu poate fi aplicată deoarece este prematur, aceasta urmând să-și execute pedeapsa în continuare.

Subsecvent, Colegiul Penal indică că norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia.

Totodată, Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen *este un drept şi o rezervă în* atitudine a instanței și nu ca o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza

studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

De altfel, nici condamnatul și nici administrația instituției penitenciare, la înaintarea prezentului demers nu au administrat probe în justificarea faptului că, corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei stabilite .

Totodată la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată a luat în calcul gr*adul prejudiciabil şi gravitatea infracţiunii săvârşite*, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane, or având în vedere că Plești Ivan a comis mai multe infracțiuni, dintre care și cele ce se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată că la moment acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

Prin urmare instanța de recurs consideră că, corectarea condamnatului Plești Ivan fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, cererea condamnatului cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen este înaintată prematur, or urmează a fi restabilită echitatea socială prin executarea în continuare a pedepsei.

Reieșind din caracterul, natura şi rezonanța faptelor comise de condamnat, instanța are suficiente temeiuri de a presupune că liberarea lui Plești Ivan de pedeapsa penală la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente.

În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptelor comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, or, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă

şi, prin urmare, demersul cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a condamnatului este înaintată prematur, de vreme ce circumstanțele cazului luate în cumul, indică că pentru moment, față de condamnat nu poate fi aplicată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 din Codul penal.

Aferent circumstanțelor constate supra, Colegiul consideră că prevederile art. 91 Cod Penal al Republicii Moldova, nu au un caracter imperativ, lăsând la discreția instanței aprecierea nivelului de corijare a condamnatului și gradul de corespunderea a lui cu cerințele impuse de lege, or aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este un drept al instanței, dar nu o obligație, prin urmare liberarea de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului. În sensul dat, Colegiul penal nu a ajuns la convingerea că deținutul Pleșca Ivan a păşit pe calea corijării și că scopul pedepsei penale a fost realizat.

În această ordine de idei, instanța de recurs reiterează că din materialele dosarului rezultă că condamnatul nu corespunde cerințelor normei materiale.

Aici se reține şi Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniștri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional.

Potrivit Regulii nr. 18 din Recomandarea Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la liberarea condiționată (REC (2003) 22) din 24 septembrie 2003, ”Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deținuții pentru a fi liberați condițional trebuie să fie explicite şi clare.

Trebuie să fie de asemenea realistice în sensul că trebuie să ţină cont de personalitatea deținutului şi condițiile sociale şi economice, precum şi de accesibilitatea programelor de reintegrare”.

Pe de altă parte, Colegiul penal învederează că, esența liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este cuprinsă în denumirea acesteia şi servește drept stimulator important la corectarea şi reeducarea condamnaților fără executarea deplină a pedepsei. Urmare, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea, cu condiția că ele, în timpul executării pedepsei, să aibă un comportament adecvat, să nu încalce regimul de detenție, să participe la munci remunerate şi neremunerate, inclusiv la procesul de instruire generală sau profesională şi să fie implicat la activități de educație socială, fiind astfel niște situații care nu s-au stabilit în cadrul ședinței de judecată, care conduc la concluzia că condamnatul nu a păşit pe calea corijării.

Pentru raționamentele expuse supra, instanța de recurs reține că, actualmente, condamnatul Plești Ivan, nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 din Codul penal, or, termenul de pedeapsă rămas neexecutat, în coraport cu pedeapsa aplicată, este suficient de mare încât să nu justifice liberarea condiționată a condamnatului, astfel încât, la momentul actual nu a fost atins scopul pedepsei penale și anume restabilirea echității sociale, precum și corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, fiind prematură liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii condamnatului şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată, or instanța just a statuat că corectarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art. 61 Cod penal, pot fi obținute numai în condițiile executării depline de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentința condamnare.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Conchizând, Colegiul va respinge recursurile declarate de condamnatul Plești Ivan și avocatul Costin Serghei în interesele condamnatului, or recursurile nu conțin nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 din Codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererilor de recurs ca fiind nefondate, cu menținerea încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 20 septembrie 2023, fără modificări.

În conformitate cu prevederile art. 469 - 471 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Costin Serghei în numele condamnatului Plești Ivan și recursul condamnatului Plești Ivan și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 20 septembrie 2023, privindu-l pe Plești Ivan.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător Marcel Juganari

judecător Elena Cojocari

judecător Ion Bulhac

Notă:

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 156/14 din 09 aprilie 2024, s-a acceptat cererea de demisie a judecătorului Elena Cojocari de la Curtea de Apel Chișinău fiind eliberată în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 07 mai 2024.

Potrivit art. 339 alin.(8) Cod de procedură penală, dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărârea, în locul lui semnează președintele ședinței, iar dacă și acesta este în imposibilitate de a semna, în locul lui semnează președintele instanței. În toate cazurile, în hotărâre se menționează cauza imposibilității de a semna.

Astfel, din numele judecătorului Elena Cojocari, prezenta Decizie a fost semnată de președintele ședinței, judecătorul Marcel Juganari.

Președintele ședinței

Judecător Marcel Juganari